

SUPERPUTEREA DIN UMBRĂ – MAREA BRITANIE

SHADOW SUPERPOWER - GREAT BRITAIN

*Colonel (ret.) medic prof. univ. dr. Viorel Ordeanu**

*Colonel (r.) prof. univ. dr. Benoni Andronic***

Rezumat: Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord este un stat suveran insular în vestul Europei, traversat de meridianul Zero care se compune din arhipelaguri aflate în estul Atlanticului de Nord, format din insula principală, Marea Britanie, care are suprafața mai mică decât a României, iar întregul arhipelag are suprafața puțin mai mare decât România. Dar este mult mai mare ca populație, economie, finanțe și forța militară. Adevărata forță a UK constă în organizația internațională politico-economică a Commonwealthului, urmașa Imperiului Britanic, care reunește 54 de țări suverane și multe teritorii dependente de acestea de pe toate continentele, fiind mult mai mare decât Uniunea Europeană.

Personalitatea remarcabilă a actualei regine a UK și a întregului Commonwealth, care a reușit cu tact și hotărâre să conducă acest conglomerat etnic gigantic a fost liantul care a unit a treia parte din țările, popoarele și economiile planetei. Marea Britanie a pierdut Imperiul, dar a câștigat Commonwealthul, deci și-a păstrat un loc de frunte în lume.

În ultima vreme, anticipând schimbarea suveranului Marii Britanii, o serie de forțe lansează campanii de denigrare a monarhiei britanice. Este posibil ca serviciile secrete ale diferitelor puteri să se focalizeze pentru discreditarea viitorului monarh englez pentru a destrăma Commonwealthul.

Viitorul va arăta dacă în noua Nouă Ordine Mondială UK va fi sprijinită în continuare de Commonwealth și implicit Marea Britanie de restul UK pentru a fi în continuare o superputere economică și militară recunoscută ca atare sau va rămâne doar una dintre marile puteri ale lumii multipolare.

Cuvinte cheie: Marea Britanie, Regatul unit, Commonwealth of Nations, Imperiul Britanic, British Commonwealth, putere militară, putere economică.

* Profesor universitar la Universitatea „Titu Maiorescu” București, email: ordeanu_viorel@yahoo.com

** Profesor universitar, membru corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România, email: benoneandronic@yahoo.com

Abstract: *The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland is a sovereign island state in Western Europe, crossed by the Zero meridian which consists of archipelagos in the eastern North Atlantic, consisting of the main island, Great Britain, which has a smaller area than Romania. , and the entire archipelago has a slightly larger area than Romania. But it is much larger in population, economy, finance and military strength. The real strength of the UK lies in the international political and economic organization of the Commonwealth, the successor to the British Empire, which brings together 54 sovereign countries and many dependent territories on all continents, being much larger than the European Union.*

The remarkable personality of the current Queen of the UK and the entire Commonwealth, who managed with tact and determination to lead this gigantic ethnic conglomerate was the binder that united a third of the countries, peoples and economies of the planet. Britain lost the Empire, but won the Commonwealth, so it retained a leading place in the world.

Lately, in anticipation of the change of the sovereign of Great Britain, a series of forces are launching campaigns to denigrate the British monarchy. It is possible that the secret services of the various powers will focus on discrediting the future English monarch in order to destroy the Commonwealth.

The future will show whether in the new New World Order the UK will continue to be supported by the Commonwealth and implicitly MB by the rest of the UK to continue to be a recognized economic and military superpower as such or will remain only one of the great powers of the multipolar world.

Keywords: *Great Britain, United Kingdom, Commonwealth of Nations, British Empire, British Commonwealth, military power, economic power.*

Introducere

Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (uzual MB sau Anglia) cu denumirea oficială *United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland* (UK sau GB) este un stat suveran insular în vestul Europei, traversat de meridianul Zero (deci se află și în Emisfera Vestică și în cea Estică). Se compune din arhipelaguri din estul Atlanticului de Nord, format din insula principală, Marea Britanie, care are suprafața mai mică decât a României, iar întregul arhipelag (format din insule, insulițe și „stânci”), are suprafața puțin mai mare decât cea a României. Este însă mult mai mare ca populație, economie, finanțe și forță militară. Istoric, se compune din Anglia, Scoția, Tara Galilor, Nordul insulei Irlanda, Insulele

Canalului (*Chanell Islands*: Wright, Guernsay etc.), arhipelagul Shetland, Capul Gibraltar și multe alte teritorii dependente.

Adevărata forță a UK constă în organizația internațională politico-economică a Commonwealthului, urmașa Imperiului Britanic, care reunește 54 de țări suverane și teritorii dependente de acestea de pe toate continentele, fiind mult mai mare ca suprafață și ca populație decât Uniunea Europeană¹.

Istoric

În îndelungata sa istorie, populația Marii Britanii s-a luptat ca să se apere și apoi s-a amestecat cu celții, romanii, triburile germanice (anglii și saxonii), cu vikingii, normanzii, spaniolii, olandezii, francezii, germanii și probabil în viitor chiar și cu rușii.

Datorită poziției geografice, a dezvoltării industriale și flotei, considerată cea mai puternică din lume între Războaiele Napoleoniene și cel de Al Doilea Război Mondial, UK controlează Atlanticul de Nord, Marea Nordului, Canalul Mânecii, ieșirea din Marea Mediterană și Marea Baltică, precum și accesul spre Oceanul Arctic și are o prezență semnificativă în Oceanul Planetar. În Epoca Modernă a cucerit aproape un sfert din suprafața de uscat a globului și a avut supremația pe mare, până după terminarea celui de Al Doilea Război Mondial (1938 -1945)². Imperiul Britanic, condus de Regele MB, a fost cel mai mare imperiu din istorie, întins pe toate fusurile orare, și despre care se spunea „*că soarele nu apune niciodată*”. Deși stăpânirea colonială a teritoriilor a fost foarte aspră, marile colonii, locuite majoritar de albi veniți din Europa, s-au dezvoltat după modelul metropolei: Statele Unite ale Americii (SUA), Canada, Africa de Sud, India, Australia, Noua Zeelandă etc. În războaiele mondiale coloniile au ajutat enorm metropola, cu armate și cu materiale, și aceasta a câștigat războiul, dar a pierdut imperiul după Al Doilea Război Mondial. A fost atât de slăbită

¹ „Great Britain is the name for the island that comprises England, Scotland and Wales, although the term is also used loosely to refer to the United Kingdom”, *Oxford University Press*, disponibil la https://www.lexico.com/definition/Great_Britain, accesat la 20.03.2022.

² The Commonwealth, 54 countries working together for prosperity, democracy and peace, disponibil la <https://thecommonwealth.org/...>, accesat la 22.03.2022.

economic și militar, încât a trebuit să acorde independență coloniilor, iar rolul de hegemon a revenit Statelor Unite ale Americii. În perioada postbelică cele două noi superputeri, SUA și Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice (URSS) s-au confruntat în Războiul Rece (1947 - 1991) fiind sprijinite de UK și Europa de Vest și respectiv de China și Europa de Est.

Fiind previzibilă scăderea puterii imperiale, istoria arată că toate imperiile, fără excepție, sunt trecătoare, spiritul democratic al britanicilor, sau „*Perfidul Albion*”³ cum spun francezii, a conceput încă din 1884, o formă de succes al Imperiului Britanic, ca un *Commonwealth of Nations* (comunitate de națiuni)⁴. Aplicând principiile Democrației parlamentare și la relațiile internaționale, după Primul Război Mondial au fost organizate „*Conferințe imperiale*”, iar în 1926, s-a stabilit că: „*Regatul Unit și domeniile sale sunt egale ca statut, nesubordonate în niciun fel una alteia sub niciun aspect al vieții lor interne sau al politicii externe, deși sunt unite de loialitatea lor comună față de Coroană, și sunt asociate în mod liber ca membri ai Commonwealthului Britanic al Națiunilor*”⁵. Aceste relații internaționale au fost oficializate în 1931, prin Statutul de la Westminster și actualizate la Londra în 1949. A aderat majoritatea fostelor colonii imperiale, cu câteva excepții, care nu au fost colonii britanice, iar câteva foste colonii nu au aderat. Denumirea s-a schimbat în Commonwealth (lumea comună, sau Comunitatea Națiunilor), Șef al Commonwealthului este regele MB (fiind o uniune personală), în prezent Regina Elisabeta a II-a, iar problemele curente sunt rezolvate de un Secretar General al Commonwealthului, care acum este Patricia Scotland.

³ Petre Dumitriu, „Despre folosirea potrivită a expresiei Perfidul Albion”, *Contributors.ro*, disponibil la <https://www.contributors.ro/despre-folosirea-potrivita-a-expresiei-perfidul-albion/>, accesat la 22.03. 2022.

⁴ Comunitatea Națiunilor, 1 Apr. 2020, disponibil la https://ro.wikipedia.org/w/index.php?title=Comunitatea_Națiunilor&oldid..., accesat la 23.03. 2022.

⁵ Imperiul Britanic, Statute of Westminster, *Wikipedia*, disponibil la https://ro.wikipedia.org/wiki/Imperiul_Britanic, accesat 24.03. 2022.

Situația geografică

Commonwealthul actual are 54 de membri, între care sunt 16 state independente numite *Regatele Commonwealthului* toate având ca rege pe Regina Elisabeta a II-a (dar sunt conduse efectiv de prim-miniștri aleși de poporul respectiv), alte 33 de state sunt republici, iar 5 sunt monarhii cu regi proprii. Limba oficială este engleza, suprafața totală de uscat este de peste 31,5 mil kmp (21% din suprafața de uscat a Terrei), iar populația de peste 2,4 mld de locuitori (peste 30% din populația lumii)⁶. Există o unitate în diversitate, pașnică, dar divizată ca mentalitate în: Commonwealthul vechi, cel nou și cel alb. Statele componente sunt pe toate continentele, și se adaugă teritoriile dependente, locuite și nelocuite, incluzând și ape interioare, teritoriale, zona contiguă, zona economică exclusivă (ZEE) și din calota glaciară antarctic, ceea ce mărește suprafața totală cu peste 10 mil kmp. Pe ansamblu, Commonwealthul reunește aproape o treime din suprafața și din populația lumii, dar conducerea politică este democratică (*soft power*) și aparent nu obligă pe nimeni la nimic, spre deosebire de politica externă americană.

Cele mai puternice state din Commonwealth sunt UK și India, alte 20 sunt țări mari sau mijlocii, 32 sunt țări mici, vulnerabile, care își asigură securitatea doar prin apartenența la această organizație puternică, la care se adaugă și teritorii neautonome aparținând acestora, locuite sau nelocuite permanent. Țările membre sunt prezentate în continuare, grupate pe continente, plus teritoriile dependente de acestea, fiecare putând fi regăsită în Atlasele și enciclopediile geografice⁷.

Europa: Cipru, Malta, Regatul Unit; Gibraltar, Guernsey, Alderney, Sark, Herm și Jethou, Jersey, Man.

Africa: Africa de Sud, Botswana, Camerun, Gambia, Gana, Kenia, Regatul Eswatini (Swaziland), Lesotho, Malawi, Mauritius, Mozambic, Namibia, Nigeria, Rwanda, Seychelles, Sierra Leone, Uganda, Republica

⁶ The Commonwealth, 54 countries working together for prosperity, democracy and peace, disponibil la [https://thecommonwealth.org/...](https://thecommonwealth.org/), accesat la 22.03. 2022.

⁷ Horia C Matei, Silviu Negut, Ion Nicolae, *Enciclopedia statelor lumii*, ediția XIV, Editura Meronia, București, 2016, pp, 22 - 28.

Unită Tanzania, Zambia; Sfânta Elena, Ascension și Tristan da Cunha, Marion, Prințul Edward.

Asia: Banglades, Brunei Darussalam, India, Malaezia, Maldive, Pakistan, Singapore, Sri Lanka (Ceylon); Teritoriul Britanic din Oceanul Indian (Arhipelagul Diego Garcia cu ZEE 54 400 kmp)

America: Antigua și Barbuda, Bahamas, Barbados, Belize, Canada, Dominica, Grenada, Guyana, Jamaica, Santa Lucia, St Kitts și Nevis, St Vincent și Grenadine, Trinidad și Tobago; Anguilla, Bermude, Cayman, Falkland (Malvine), Georgia de Sud și Sandwich de Sud (cu ZEE 1,08 milioane kmp), Montserrat, Turks și Caicos, Insulele Virgine Britanice.

Oceania: Australia, Fiji, Kiribati, Nauru, Noua Zeelandă, Papua Noua Guinee, Samoa, Insulele Solomon, Tonga, Tuvalu, Vanuatu; Ashmore și Cartier, Christmas, Cocos (Keeling), Heard și McDonald, Cook (arhipelag cu ZEE 1,8 milioane kmp), Henderson, Ducie și Oeno, Lord Howe, Maquarie, Arhipelagul Mării de Coral, Niue, Norfolk, Pitcairn, Tokelau.

Antarctica: nu are state suverane; Teritoriul Antarctic Britanic, Teritoriul Antarctic Australian, Teritoriul Ross (totalizând 8 336 900 kmp), dar legislația internațională nu permite ca teritoriul antarctic să aparțină vreunei țări, fiind un patrimoniu mondial și probabil că această situație va fi cauza unei viitoare confruntări diplomatice și militare internaționale.

Suprafața și populația totală a Commonwealthului plasează această organizație politico-economică pe primul loc în lume⁸, exceptând Organizația Națiunilor Unite (ONU), care reunește politic peste 90% din statele lumii.

După terminarea celui de Al Doilea Război Mondial președintele francez generalul De Gaulle (care era filoenglez dar antirus și antiamerican) a propus MB ca și Franța să adere la Commonwealth, dar a fost refuzat. Atunci s-a reorientat spre Germania, propunând președintelui Adenauer o alianță care să ducă în final spre crearea Statelor Unite ale Europei, cu capitala la Paris. Din cauza opoziției mascate a *comunității internaționale* aceste inițiative s-au materializat numai cu constituirea Comunității

⁸ Commonwealth of Nations, disponibil la Wikipedia, disponibil la <https://www.google.com/search?...>, accesat la 25.03. 2022.

Europene a Cărbunelui și Oțelului (Tratatul de la Paris, 1951) și mai târziu cu Uniunea Europeană (Tratatul de la Maastricht, 1992).

Pentru a ilustra complexitatea relațiilor care leagă statele membre ale Commonwealthului, subliniem că Republica Irlanda, Malta și Cipru fac parte și din UE și din Commonwealth, iar Gibraltarul care este teritoriu dependent de UK nu face parte din UK, nici din UE și nici din Commonwealth.

Situația economică

Cele mai puternice economii ale Commonwealthului sunt India și UK, potențialul economic total al organizației fiind aproximativ egal cu al Republicii Populare Chineze, care este considerată în prezent una din cele mai mari economii a lumii și depășind economia Uniunii Europene (UE), care a intrat în declin și, probabil, se îndreaptă spre o nouă criză economică, provocată și de acțiunile de război ale Rusiei în Ucraina (criza energetică provocată de invazia Rusiei în Ucraina⁹).

Diversitatea geografică, etnică, economică și de resurse naturale favorizează schimburile economice, aprovizionarea cu materii prime, cooperarea industrială și piața forței de muncă. Imigrația din UK este orientată spre primirea de muncitori și specialiști din țările Commonwealthului, deoarece aceștia cunosc limba engleză și acceptă comportamentul britanic (indiferent de rasă sau religie), deci pot fi integrați fără probleme, spre deosebire de imigrația ilegală din UE¹⁰.

Marea Britanie și-a păstrat rolul de Centru de afaceri mondial și de Bancher al lumii, chiar rezerva de aur a țării noastre este depozitată la Banca Centrală din Londra a MB și garantează pentru împrumuturile externe ale României. Amintim că în 1917, rezerva de aur a României a fost depozitată „în siguranță” la Moscova și... a dispărut, așa că din 1945, tot românii au plătit mari despăgubiri de război către URSS. Lira sterlină ca monedă tradițională englezească, este una dintre valutele forte folosită în

⁹ Veronica Onea, „Agenda verde, Europa și gazul rusesc: cronică unei crize energetice anunțate”, *Contributors.ro*, disponibil la <https://www.contributors.ro/agenda-verde-europa-si-gazul-rusesc...>, accesat la 27.03. 2022.

¹⁰ The Commonwealth, CHOGM Rwanda 2020, disponibil la <https://chogm2020.rw>, accesat la 27.03. 2022.

schimburile comerciale internaționale. Aceasta depășește ca valoare nominală dolarul american și euro din UE și nu are variații mari de cotație, deci ar trebui să inspire încredere. Dar este cunoscut faptul că în 2008, criza economică și financiară mondială, pornită de la „bula imobiliară” din SUA (garantarea împrumuturilor în USD cu ipotecarea unor imobile supraevaluate) își are originea în „criza subprimelor”, o inginerie financiară englezească, inventată de o bancă din Singapore, deci din Commonwealth și răspândită în toată lumea, inclusiv în România.

Economia (industria, agricultura, serviciile, comerțul și finanțele) Commonwealthului și în special ale UK și Indiei sunt puternic dezvoltate și stabile, iar conducerea după principiul democrației parlamentare este suficient de elastică și adaptabilă pentru a nu crea nemulțumiri majore. Spre deosebire de influență germană, conducerea autoritară a UE a creat animozități și amenințări de „exit” (ieșire din uniune). În momentul în care economia UK a avut de suferit din cauza restricțiilor europene, prin referendum popular englezii (populația majoritară din MB) au votat pentru „Brexit”. Oricum, în toată istoria lor, englezii au avut interese divergente cu Europa continentală și nu s-au integrat pe deplin. Ca membri ai UE nu au acceptat nici Zona Euro, nici Zona Schengen și nici supremația legii europene, iar tradiționalismul populației a păstrat vechile unități de măsură englezești, modul de scriere tradițional (deși este cu litere latine) inclusiv modul de calcul și contabilitatea specifică.

Puterea militară

Anglia a fost de secole o mare putere militară și a avut mult timp cea mai puternică flotă din lume, deoarece trebuia să își protejeze căile de comerț maritime, sursa principală de bogăție și putere a țării. MB a fost și este una dintre marile puteri ale lumii (Aliații învingători din ultimul război mondial SUA, URSS, MB și Franța, precum și Axa învinsă Germania, Italia și Japonia). A avut cea mai puternică flotă militară și cea mai eficientă aviație militară, dar după terminarea războiului a rămas în urma noilor superputeri militare SUA și URSS, însă rămâne mare putere militară (*hard power*), iar în contextul Commonwealth poate fi considerată chiar o superputere discretă.

Prin eforturi proprii de cercetare, proiectare și construcție a avut și are armament performant pentru Forțele terestre (blindate, artilerie, infanterie, comando etc.), forțele aeriene (avioane, elicoptere, drone, rachete), forțele navale (nave de suprafață, submarine) și logistică¹¹. Din 1952, UK este „membru al clubului nuclear” fiind a treia mare putere care și-a construit arme nucleare, după SUA în 1945, și URSS în 1949. Au urmat Franța în 1960, și R.P. Chineză în 1964, și aceste cinci state, fiind considerate cele mai puternice din lume, au format Consiliul de Securitate al ONU, cu drept de Veto asupra problemelor internaționale. Ulterior și alte țări au devenit sau au încercat să devină puteri nucleare, însă unele dintre acestea au renunțat. La arsenalul atomic al Commonwealthului, plasat strategic la vest de Europa, la sud de Rusia și la vest de China se adăugă navele și submarinele nucleare, care patrulează pe toate oceanele lumii, reprezentând un factor de descurajare nucleară credibilă și proiectând forța militară a UK în lume. Armata britanică a fost interesată de armele neconvenționale CBRN, dar a declarat că nu mai are arme interzise de Convențiile internaționale.¹²

Marea Britanie dispune de baze militare răspândite pe tot globul (fiind pe locul doi, după SUA, la baze militare în străinătate), fie proprii sau ale statelor membre Commonwealth, fie împreună cu SUA, cu NATO, AUKUS etc., iar toate teritoriile de peste mări, care sunt locuite, au aeroporturi și porturi. Astfel, în orice moment, poate fi implicată o forță expediționară britanică în orice punct al globului și se poate desfășura o operație de arme întrunite în interesul UK. Armata britanică a participat la numeroase intervenții militare în perioada postbelică, singură sau împreună cu forțele SUA sau NATO, inclusiv în Afganistan, deși știa, din proprie experiență, că acel război nu poate fi câștigat. UK a făcut publică strategia sa de apărare a

¹¹ Ian Cobain “Britain’s secret war” *The Guardian*, 8 sept 2016, disponibil la <https://www.theguardian.com/uk-news/2016/sep/08/britains-secret-wars-oman>, accesat la 28.03. 2022.

¹² James McBride. „The Commonwealth of Nations: Brexit and the Future of Global Britain”, March 5, 2020 (Creative Commons), disponibil la <https://www.google.com/search?q=McBride+J.+%2C%2CThe+Commonwealth+of+Nations%3...>, accesat la 30.03. 2022.

intereselor sale în Arctica¹³. Istoric, intervenția trupelor engleze și pe frontul de nord (în Arctica) fusese solicitată de Stalin lui Churchill la 18 iulie 1941, deci era posibilă încă de acum un secol¹⁴.

Rețeaua actuală de baze militare engleze din afara teritoriului național cuprinde 145 de situri din 42 de țări și teritorii, pentru care Ministerul Apărării alocă un buget mai mare cu 10%. Repartizarea acestora reflectă interesele strategice engleze. În cinci țări vecine cu China există baze pentru încercuirea acesteia: o bază navală la Singapore, baze terestre în Brunei, baza pentru testare de drone în Australia, trei baze în Nepal, iar Forțele de reacție rapidă din Afganistan nu se știe unde au fost dislocate. În Cipru se află „baze în arii suverane” cu 17 instalații militare, pentru lansare de rachete și stații de spionaj. În țările arabe există baze militare engleze în 7 regate, alte 15 în Arabia Saudită (care participă neoficial la războiul din Yemen) și 16 în Oman. În Africa există baze militare engleze în Kenia, Somalia, Djibuti, Malawi, Sierra Leone, Nigeria și Mali. Alte baze sunt în diferite insule, inclusiv în „paradisuri fiscale” ca Bermude și insulele Cayman etc¹⁵. La acestea se adaugă prezența militară cu trupe la misiuni ONU de menținere a păcii în Sudanul de Sud, în zona tampon din Cipru, prezența în bazele NATO din Europa și acțiuni secrete ale Fortelor speciale

¹³ Alexandre Lemoine, “Le Royaume-Uni rend publique sa stratégie de défense de ses intérêts en Arctique”, *Observateur continental*, 19.04. 2022, disponibil la <http://www.observateurcontinental.fr/?module=articles&action=view&id=3793>, accesat la 02.04. 2022; Colonel (r) CS III dr. Ioniță Crăișor - Constantin, „O analiză multicriterială a intereselor strategice ale NATO, UE și Chinei în Africa și în zona Arctică”, Studiu de specialitate, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2021, pp. 64 - 65.

¹⁴ Corespondenta Președintelui Consiliului de Miniștri ai URSS cu Președinții SUA și cu Primii Miniștri ai Marii Britanii din Timpul Marelui Război pentru Apararea Patriei 1941-1945 (scrisorile secrete nr1, 3 și 323) Editura de Stat pentru Literatura Politică, București, 1958.

¹⁵ Phil Miller, “Revealed: The UK military’s overseas base network involves 145 sites in 42countries” Declassified, disponibil la <https://www.mod.uk/deployment/...>, accesat la 01.04. 2022; Overseas military bases of the United Kingdom, *Wikipedia*, disponibil la https://en.wikipedia.org/wiki/Overseas_military_bases_of_the_United_Kingdom, accesat la 01.04. 2022.

în diferite locuri din lume¹⁶. În prezent vedem implicarea politico-militară și economică a UK în războiul invaziei Rusiei în Ucraina și participarea la întărirea apărării în România și în alte țări de pe flancul de est al NATO.

Conducerea UK și a Commonwealthului

Familia regală britanică este de origine germană, motiv pentru care Împăratul Wilhelm al II-lea al Germaniei a crezut că, în Primul Război Mondial, se va alia cu Anglia, dar ca și în cazul României, interesul național a prevalat și acestea au luptat împotriva lor. Ca urmare, după război, regele UK a schimbat numele german în „*Casa de Windsor*” ca o dovadă în plus că „*Anglia nu are prieteni permanenți ci numai interese permanente*”.

Personalitatea remarcabilă a actualei regine a UK și a întregului Commonwealth, care a reușit cu tact și hotărâre să conducă acest conglomerat etnic gigantic a fost liantul care a unit a treia parte din țările, popoarele și economiile planetei. Marea Britanie a pierdut Imperiul (pe care oricum nu mai putea să îl stăpânească), dar a creat Commonwealth, deci și-a păstrat un loc de frunte în lume. Dar dacă succesiunea la tronul UK este clară, se face conform unei reguli ereditare bine stabilită până la ultimul moștenitor în viață, conducerea Commonwealthului este aleasă democratic și dacă guvernul și poporul unui membru nu acceptă să fie condus de noul suveran, țara părăsește organizația.

În ultima vreme, anticipând schimbarea suveranului UK din cauza vârstei înaintate, o serie de forțe, fie republicane din MB, fie economice din diverse țări, lansează campanii de denigrare a monarhiei britanice. Neexistând niciun pretext pentru a critica regina, se fac afirmații că monarhia este demodată, că unele persoane din familia regală nu ar avea comportament adecvat etc. Astfel, Prințul de Walles, Charles care este primul în linia de succesiune, este criticat pentru relația cu fosta lui soție, Lady Diana și pentru actuala soție care este divorțată, americană etc. Prințul William, al doilea la succesiune și preferatul reginei, a fost primit cu ostilitate în turneul din Asia și Oceania și i s-a reproșat că încearcă să devină

¹⁶ Dr. Binoy Kampmark, “Maintenir l’Empire debout. L’empreinte militaire globale de la Grande-Bretagne” *Reseau International*, 27 décembre 2020, disponibil la <https://reseauinternational.net/maintenir-lempire-debout-lempreinte-militaire-globale-de-la-grande-bretagne...>, accesat la 04.04. 2022.

popular pentru a menține Commonwealthul când va deveni rege¹⁷. Fratele lui, Prințul Harry a fost antrenat în petreceri bahice, s-a căsătorit cu o actriță americano-canadiană de culoare, divorțată, provenită din popor, care nu s-a adaptat la viața din înalta societate, a intrat în conflict la curtea regală, a plecat în SUA și face propagandă împotriva casei regale. Este posibil să fie vorba de „*persoane infiltrate*” în anturajul acestora pentru compromitere (acțiune curentă a serviciilor secrete). Și alți membri ai familiei regale sunt acuzați de comportamente nepotrivite și au apărut în presa de scandal. Este posibil ca spionii diferitelor puteri să se focalizeze pentru discreditarea monarhiei și a viitorului monarh englez pentru a destrăma Commonwealthul, cu scopul de a avea acces politic și economic la statele care părăsesc organizația și care vor căuta sprijin la alte mari puteri, cel mai probabil SUA și China.

Comentariu

Este interesant de semnalat că fostele colonii păstrează, în general, bune relații cu fosta metropolă și că uneori se dezvoltă după modelul acesteia sau chiar o depășesc. Însă asocierea lor politică și economică poate să creeze o organizație foarte puternică, în folosul fiecărei părți, dacă niciuna nu încearcă să se impună cu forța.

Brexitul a fost dorit, de majoritatea englezilor, pentru un nivel de trai mai bun, fără restricțiile impuse de UE, iar rezultatele referendumului anulează toate comentariile proeuropene ulterioare. Dar probabil că acest rezultat era dorit și de forțe externe, în principal de actuala superputere SUA, fosta superputere Rusia și viitoarea superputere China, pentru a reduce forța UE. Aceasta era văzută ca un competitor serios la supremația mondială, mai ales dacă ar fi cooperat cu UK, respectiv cu Commonwealthul, cu Rusia pentru resursele naturale din Siberia și hidrocarburi, precum și cu Turcia pentru influența din Asia Centrală și *Hinterland*, ceea ce ar fi adus Europa în poziția de hegemon *soft* pentru aproape jumătate din planetă.

¹⁷. Ward Victoria, “Never complain, never explain”...but never again wil Prince William use family mantra”, The Telegraph, 27 March 2022, disponibil la elegraph.co.uk/royal-family/2022/03/27/never-complain-never-explain-never-will-prince-william-use-family, accesat la 07.04. 2022.

De fapt această concurență a fost exprimată public de președintele SUA, Donald Trump “*Dușmanii SUA sunt Rusia, China și UE*”, iar președintele Franței, Emanuel Macron a replicat “*Dușmanii UE sunt Rusia, China și SUA*” și astfel se explică multe aparente ciudățenii ale politicii internaționale și evoluții neașteptate ale acesteia.

Participarea UK la multe acțiuni militare din ultimul timp, de regulă împreună cu SUA, ar putea să creeze impresia că englezii ar fi “*la remorca*” americanilor, că “*se bagă în seamă singuri*”, dar se pare că ei își cunosc propriile interese și își știu capacitatea reală. În timpul celui de Al Doilea Război Mondial forța militară a UK era recunoscută, inclusiv de aliatul sovietic. Stalin a avut corespondența de război cu conducerea UK înaintea americanilor și prețuia mai mult contribuția forțelor engleze decât a celor americane (și reciproc). Ca exemplu, în scrisoarea secretă nr 323 din 20 august 1944, Premierul I.V. Stalin se adresează “*către D-l Prim-ministru W. Churchill și D-l Președinte F. Roosevelt*” deși funcția de președinte este superioară celei de prim ministru și ar fi trebuit să fie primul adresant.

După război alianța militară oficială s-a rupt neoficial și s-a creat alte alianțe, pe criterii ideologice, astfel că vechii adversari au devenit noii aliați și invers, iar vechii aliați au devenit noii adversari. Germania, după ce încercase fără succes să cucerească Europa cu mijloace militare în Primul Război Mondial, apoi cu mijloace politico-militare în Al Doilea, ar fi avut ocazia să cucerească pașnic Europa, cu mijloace politico-economice. Dar nu a știut să joace suficient de bine cartea democrației și a pus în pericol construcția europeană prin îndepărtarea unor candidați, prin ostracizarea unor membri, prin impunerea voinței unor funcționari nealeși de la Bruxelles, prin agitarea amenințării cu “*exit*”, care deși nu este prevăzută în documentele UE, s-a materializat cu UK (vechiul adversar al Germaniei) și a existat acest pericol și pentru Franța, Grecia și altele. Exemplul Marii Britanii și al Commonwealth-ului ar putea fi util pentru construirea unei UE democratice și funcționale, benefică pentru întreaga populație europeană.

Documentarea Open Source Intelligence (OSINT) din surse nesecrete, ca presa scrisă și audio-vizuală, literatura științifică tipărită sau Internet și altele), chiar și pentru *medical intelligence*, poate să furnizeze mai mult sau mai puțin întâmplător (*serendipity*) și date interesante din punct de vedere

militar, dar care trebuie filtrate, analizate și sistematizate corespunzător pentru a fi relevante.

Concluzii

Marea Britanie și Commonwealth-ul sunt deocamdată superputerea din umbră, care “*tace și face*”, dar în noua conjunctură internațională și în perspectiva noii ordini mondiale începe să se afirme din nou.

Viitorul ne va arăta dacă în noua Nouă Ordine Mondială, UK va fi sprijinită în continuare de Commonwealth și implicit MB de restul UK pentru a deveni o superputere economică și militară recunoscută ca atare, sau va rămâne doar una dintre marile puteri ale lumii multipolare, ori va retrograda la nivel de putere regională, ceea ce ar putea, după părerea noastră, să o readucă în Uniunea Europeană.

BIBLIOGRAFIE

- COBAIN I., “Britain’s secret war” *The Guardian*, 8 sept 2016, disponibil la <https://www.theguardian.com/uk-news/2016/sep/08/britains-secret-wars-oman>;
- DUMITRIU P., „Despre folosirea potrivită a expresiei Perfidul Albion”, *Contributors.ro*, disponibil la <https://www.contributors.ro/despre-folosirea-potrivita-a-expresiei-perfidul-albion/>, accesat la 22.03.2022.
- KAMPMARK B., “Maintenir l’Empire debout. L’empreinte militaire globale de la Grande-Bretagne” *Reseau International*, 27 décembre 2020, disponibil la <https://reseauinternational.net/maintenir-lempire-debout-lempreinte-militaire-globale-de-la-grande-bretagne...>;
- LEMOINE Al., “Le Royaume-Uni rend publique sa stratégie de défense de ses intérêts en Arctique”, *Observateur continental*, 19.04. 2022, disponibil la <http://www.observateurcontinental.fr/?module=articles&action=view&id=3793>, accesat la 02.04. 2022; Colonel (r) CS III dr. Ioniță Crăișor - Constantin, „O analiză multicriterială a intereselor strategice ale NATO, UE și Chinei în Africa și în zona

- Arctică”, Studiu de specialitate, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2021.
- MATEI H C, NEGUȚ S., NICOLAE I., *Enciclopedia statelor lumii*, Ediția XIV, Editura Meronia, București, 2016.
- McBRIDE J., „The Commonwealth of Nations: Brexit and the Future of Global Britain”, March 5, 2020 (Creative Commons), disponibil la <https://www.google.com/search?q=McBride+J.+%2C%2CThe+Commonwealth+of+Nations%3...>;
- MILLER P., “Revealed: The UK military’s overseas base network involves 145 sites in 42countries” Declassified, disponibil la <https://www.mod.uk/deployment/...>;
- ONEA V., „Agenda verde, Europa și gazul rusesc: cronica unei crize energetice anunțate”, *Contributors. ro*, disponibil la <https://www.contributors.ro/agenda-verde-europa-si-gazul-rusesc...>;
- VICTORIA W., “Never complain, never explain”...but never again wil Prince William use family mantra”, *The Telegraph*, 27 March 2022, disponibil la [elegraph.co.uk/royal-family/2022/03/27/never-complain-never-explain-never-will-prince-william-use-family](https://www.telegraph.co.uk/royal-family/2022/03/27/never-complain-never-explain-never-will-prince-william-use-family);

Surse Web

- Commonwealth of Nations, disponibil la Wikipedia, disponibil la <https://www.google.com/search?...>;
- Comunitatea Națiunilor, 1 Apr. 2020, disponibil la https://ro.wikipedia.org/w/index.php?title=Comunitatea_Națiunilor&oldid...;
- Great Britain is the name for the island that comprises England, Scotland and Wales, although the term is also used loosely to refer to the United Kingdom, *Oxford University Press*, disponibil la https://www.lexico.com/definition/Great_Britain,;
- Imperiul Britanic, Statute of Westminster, *Wikipedia*, disponibil la [https://ro.wikipedia.org/wiki/Imperiul_Britanic](https://ro.wikipedia.org/wiki/Imperiul_Britanic;);
- The Commonwealth, 54 countries working together for prosperity, democracy and peace, disponibil la <https://thecommonwealth.org/...>;
- The Commonwealth, CHOGM Rwanda 2020, disponibil la <https://chogm2020.rw>;

Corespondența Președintelui Consiliului de Miniștri ai URSS cu Președinții SUA și cu Primii Miniștri ai Marii Britanii din Timpul Marelui Război pentru Apararea Patriei 1941-1945 (scrisorile secrete nr1, 3 și 323) Editura de Stat pentru Literatura Politică, București, 1958;
Overseas military bases of the United Kingdom, *Wikipedia*, disponibil la https://en.wikipedia.org/wiki/Overseas_military_bases_of_the_United_Kingdom.

